

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V. BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári cselekszámja száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4 félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1938

XIX. évfolyam, 20. szám.

Május hó 15

A szegedi gondolat

életrekelőjét, vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzót, a tizenkilenc esztendő előtt szervezkedő hadsereg hajdani fővezérét ünnepli hódoló szívvel, imádságos lélekkel minden magyar a 19. évforduló alkalmából. Mindanyunk szívéből szólott a szegedi ünnepek szónoka, Antal István akkor, amikor beszédében az „*Ursten-küldötte nemzetvezért*” köszöntötte Benne, „*aki husz év óta nem lankadó energiával és nem-életvázó következetességgel vezeti nemzetét az újjászületés útján*”. Isten tudja, hogy a vörös veszedelem milyen rombolást végzett volna itt akkor, ha új honalapítóként oda nem áll a nemzet élére a Novara hőse és nem veti meg a

nemzeti hadsereg

alapjait. Ez a nemzeti hadsereg a jövőnd nagy reménye és ennek a fejlesztésével önmagát, saját erejét növeli a nemzet akkor, ha most minden ereje megfeszítésével, teljes hitével és minden gondolatával, cselekedetével a szegedi gondolat gyakorlati megvalósítását célzó győri program megvalósításáért egy táborba sorakozik fel, szemben a kicsinyhítekkel és riasztókkal.

A „hármás pillér”,

amelyen a szegedi gondolat szerint a nemzet épülete nyugszik, biztosítékot nyújt ennek a nemzetnek mindenféle megrázkódtatással szemben. A magyar erkölcs, amely felelőre és megerősödött a szivekben, kötelez az áldozat- és tehervállalásra, kitarásra és a jobb jövőért való béke-munkás harcra; a *nemzeti szolidaritás* érzésének tudatosává válása lehetetlenné teszi, hogy a magyarság ilyen sulyos időkben, ennyire fontos problémák megoldásának előestéjén tartósan pártokodással bontsa meg erejét; a *szociális igazságosság* elvének a lehetőség határai közötti ütembe történő megvalósítása pedig meggyőzi a legszélesebb néprétegeket is arról, hogy a Haza mindannyiunknak — nekik is — édesanyjuk és minden magyar édestestvér. A szegedi gondolat tehát minden kérdésre kiterjed, minden érzést egybefog és — ami mindennél fontosabb: minden magyart egybecsapcsol, a nagy, a mindannyiunk előtt legszentebb cél: a *nagyobb, boldogabb Magyarországi szolgálatában*...

Darányi Kálmán:

Felforgatással semmit sem lehet elérni

Május 7-én Cegléd városának száztagnó küldöttsége kereste fel Darányi Kálmán miniszterelnököt. A küldöttséget a miniszterelnök Mikecz Odón igazságügy-miniszter és Rákóczy Imre dr. miniszteri tanácsos társaságában fogadta.

A küldöttség nevében Sárkány Gyula polgármester üdvözölte a miniszterelnököt, hangsúlyozva, hogy Cegléd társadalmát áthatják a kormány által benyújtott nagyjelentőségű törvényjavasla-

tok által elérni kívánt célok.

A miniszterelnök válaszában meghatottan mondott köszönetet az üdvözlésért. Hangoztatta többek között, hogy az ország a béke álláspontján van

a békét is csak úgy lehet azonban fenntartani, ha erős hadsereggel rendelkezünk.

A honvédség fejlesztésére irányuló törekvéseknek minden egyebet meg kell előznie. A győri program célkitűzései a magyar

nép széles rétegeinek érdekeit szolgálják. A társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának kérdését is törvényes úton kívánja a kormány rendezni, mert

felforgatással semmit sem lehet elérni. Hangsúlyozta, hogy ebben az országban sohasem fognak felforgató törekvések érvényesülni.

A miniszterelnök beszédét a küldöttség lelkes eljenzéssel és tapsal fogadta.

A földművelésügyi miniszter résztvesz Mayer János barcsi beszámolóján

A Dráva-vidék népe nagy ünneppel várja a kerület népszerű képviselőjét, Mayer Jánost, akit május 22-én, vasárnap délelőtt 10 órakor, Barcsban megtartandó beszámolójára elkísér Marschall Ferenc földművelésügyi miniszter is, hogy ezzel is bizonyítsa, hogy a nagy érdeklődésnek, amellyel a Dráva-vidék népének sorsa és helyzete iránt

viseltetik.

Az egész Dráva-vidék népe egy emberként sorakozik fel a miniszteri látogatásra és beszámolóra, mert érzi és tudja azt, hogy

a mai sulyos és nehéz időkben a föld kérdései azok, amelyeknek helyes megoldásától függ a nemzet és a haza sorsa.

A beszámolóban megjelenik Barcsay Ákos dr., Somogy-vármegye népszerű és agilis főispánja is, Marschall Ferenc és Mayer János több képviselő kíséretében szombaton este érkezik Barcsra. Ertesztülünk szerint a barcsi kerületben nagy előkészületek folynak Marschall Ferenc és Mayer János fogadására.

Az agrárpolitikában szerepet kell adni a szociális gondolatnak

Május 8-án tartotta, nagy érdeklődés mellett beszámolóját Hajdusoboszlón Tasnádi Nagy András, a kerület országgyűlési képviselője, a Nemzeti Egység Pártja országos elnöke. A pártelnököt beszámolójára Marschall Ferenc dr. földművelésügyi és Mikecz Odón dr. igazságügy-miniszter és számos képviselő kísérette el.

Tasnádi Nagy András beszédében méltatta a néhai Gombos Gyula és a Darányi kormány által végzett munka jelentőségét, majd részletesen ismertette a kormány gazdasági és szociális intézkedéseit. Megemlékezett a gazdaadósság rendezéséről,

amely 80.000 családot mentett meg a koldusbottól, szolt a hitbizományi reform-tervről, amely 400.000 hold földet juttat kiscgazdáknak és földtelnek kezére.

A győri program kapcsán megállapította, hogy

a következő években Isten segítségével aligha lesz munkátlan kéz és kenyértelen ember az országban.

Megemlékezett az új jövedelem- és vagyonadótervezés előkészítő munkálatairól. A törvény célja, hogy a

„Biztos agrárpolitikára van szükség”

Marschall Ferenc dr. földművelésügyi miniszter szólalt fel ezután. Rámutatott arra, hogy a magyar politika alapja a keresztény és nemzeti gondolat, a becsületes népi politika és a magyar föld szeretete.

A magyar föld a magyar lét alapja és azok az ország igazi tartópillérei, akik a magyar földön dolgoznak. Biztos agrárpolitikára van szükség, azaz a termelés folytonosságát kell biztosítani.

Bejelentette ezután a miniszter, hogy a beruházási program egészen át kívánja alakítani a ma mostoha helyzetben lévő Tiszántúlt, ahová a

gyengébb vállakról terheket vegyennek le. Végül rámutatott arra, hogy a társadalmi és gazdasági egyensúly helyreállításáról szóló törvény minden vonalon a keresztény szellem és erkölcs érvényesülését fogja biztosítani.

Dumántul kulturáltabb állattenyésztés vidékeiről az értékes felesleget át fogják telepíteni.

Leszögezte a miniszter, hogy

a kormány nem hajlandó eltérni azt, hogy a szervezett kereslet a kínálat szervezetlenségét kihatározza, letörje az árakat, semmihez ne érjenek, amelyet a gazda munkája közben hullajt.

Végül hangsúlyozta, hogy az agrárpolitikában is egyre nagyobb szerepet kell biztosítani a szociális gondolatnak, a magasabb árak ellenében tehát részesíteni kell a mezőgazdasági munkásokat és cselédeket is.

Hitler Rómában

A *Vasárnap* multheti számában hírt adtunk már arról, hogy Hitler vezér és kancellár ellátogatott Rómába, hogy Mussolini németországi látogatását viszonozza. Hitler május 3-tól 9-ig időzött olasz földön s az egész világ sajtójának megítélése szerint olyan fogadtatásban részesült a királlyal és Mussolinival az élen az olasz hivatalos körök, valamint az olasz nép részéről, aminek kevés párja akad a világtörténelemben. Hitler fogadására teljesen új pályaudvart építettek s bevonulása útját a német nemzet vezérével neveztek el.

Hitler vezér és kancellár az olasz király és császár vendége volt, s a királyi kastélyban lakott. A hatalmasarányú udvari ebéd, amelyet III. Vittorio Emanuele király és császár adott Hitler tiszteletére, a két államot minden féltérés kizárásával megpecsételte bensőségének a német és olasz nemzet közös érdekének és együttes politikájának fontosságát és szolidaritását.

Róma örömmel üdvözölt, s az olasz nemzet lelkesedése szinte határtalan volt. A látogatás hatalmas keretűtől a katonai gyakorlatok tették lehetetlenné, amelyek bemutatásában nem versenyre kelt a két vezető olasz világváros: Róma és Nápoly. Előbbiben a gyalogsági és repülőhadakról, utóbbiban az olasz tengeri flotta mutatókozott be a német államfő előtt, aki élénk érdeklődéssel figyelte a barátságos nagyhatalom óriási felkészültségét, amely

a Német Birodalom hatalmas hadseregével együtt a világ békéjének és nyugalalmának záloga és lételményese.

Május 7-én este hangzott el Mussolini és Hitler történelmi pohárköszöntője a díszlakomán, amelyet Mussolini adott vendége tiszteletére. Mussolini többek közt ezeket mondotta:

— Egymásközt és másokkal a nemzetközi együttélés oly rendjét keressük meg, amely mindenki számára hatóságosabb biztosítékokat hoz létre az igazságosságra, a biztonságra és a békére.

Hitler pedig kijelentette beszédében: Rendíthetetlen akaratom, és ezt hárnyom a német népre, hogy örökre érinthetetlenek tekintsem kettőnk között a természetből létesített alpesi határt.

A német vezér és kancellár fogadtatásának ünnepeit Firenzeben, az olasz művészet főszínházában fejezték be, ahol Hitler a világhírű képtárakat szemlélte meg s az olasz képművészet kiválóit is megfogadta.

Hitler május 10-én este érkezett meg Berlinbe, ahol óriási lelkesedéssel fogadták. Volt is miért. A hatalmas német nemzet megérezte és megértette vezére útjának világhírlenségét...

Féláron lehet Budapestre utazni május 20. és augusztus 25. közt

A MÁV az Eucharisztikus Kongresszus és a Szent István Év alkalmából, hogy a Budapestre és a kettős egyházi ünnepséggel kapcsolatos városokba való utazást megkönnyítse, május 20-tól augusztus 25-ig féláru utazási kedvezményt engedélyezett.

A kedvezmény igénybevételére a menetjegyirodánál, vagy a plébániahivatalokban kapható „igazolványfüzet”-ek jogosítanak. A 100 kilométeres körzeten belüli utazásra jogosító fűzetek ára 1.50 pengő, míg a 100 kilométernél messzebb fekvő állomásokról igénybevehető igazolványok 2.50 pengőbe kerülnek. Az igazolvány-

fűzetek a lakóhelyről Budapestre és visszautazásra szóló féláru jegy váltására jogosító szelvényen kívül még négy, féláru utazásra szóló szelvényt is tartalmaznak. A fűzetek nyolc napig érvényesek.

A MÁVAUT vonalain 12—15 százalékos kedvezményt ad.

A MFTR május 18-tól június 6-ig, valamint augusztus 17—25. közt 50 százalékos, június 7—augusztus 16. közt pedig 33 százalékos kedvezményt nyújt.

A nagyarányú és különböző nehézség nélküli igénybevehető utazási kedvezmény előreláthatóan erősen megeléjenti majd a belső forgalmat.

Tizenkilenc éve győzött a szegedi gondolat

Országgraszóli ünnepség színhelye volt május 7-én a tiszparti Szeged, ahol tizenkilencedik évfordulóját ünneplétek meg amak a történelmi eseménynek, hogy a magyarság főbőfért aggódó magyar tisztek, vitéz nagybányai Horthy Miklós vezetésével lefegyverezték a vörös hadsereget és megalakították a nemzeti hadsereg magját.

Az évforduló alkalmával telepleztek a volt 46-os, ma Horthy Miklós-laktanya falába elhelyezett emlékművet. A felavató beszédet Antal István dr. igazságügyi államtitkár mondotta.

Antal István dr. nagyszabású beszédét a szegedi gondolat ismertetésével és méltatásával kezdte. Kimutatta, hogy 19 esztendővel ezelőtt Szegedről voltaképpen nem az ellenforradalom — amely maga is forradalmi eszközökkel tör céljai megvalósítására — indult el hódító útjára, hanem

a törvény, a jog, a keresztény erkölcs fordult szembe a rombolás szellemével.

A szegedi gondolat tehát minden-

féle forradalom eszméje, jogocultúra és módszerei elleni tiltakozás.

Tiltakozott a továbbiak során az államtitkár az ellen, hogy éppen azok, akik 1919-ben résztvettek a tekintélyek és törvénytisztelet lerombolásában, most az alkotmányvédelem jelszavával igyekezzenek megakadályozni a jobboldali politika célkitűzéseinek gyakorlati megvalósítását. De hangsúlyozta azt is, hogy

a jobboldali politika nem engedheti át magát forradalmi elgondolásoknak. A jobboldali politikának csak addig van létjogosultsága, amíg megerősíteni iparkodik az alkotmány-, jog- és törvénytiszteletet.

A jobboldali politika nem vehet igénybe forradalmi eszközöket még akkor sem, ha ez a forradalom olyan célokat ír zászlajára, amelyek egyébként egyeznek a jobboldali eszmevilággal.

Hangsúlyozta ezután az államtitkár, hogy

Magyarországon nem lesz és nem lehet forradalom, mert a

szegedi gondolat, a szegedi politika harmas pillére: a keresztény erkölcs, a nemzeti szolidaritás és a szociális igazságosság útját állja minden forradalmi megmozdulásnak.

Antal István dr. nagy beszédét a kormányzói való hódolatos megemlékezéssel folytatta:

— Szegednek köszönheti a magyar nemzet, hogy a világtörténelem egyik legzörnyűbb tragédiája által földre sújtva rátalált magára és

a magyar nemzet Szegeden szinte természetfeletti megérezés sugallatában megtalálta az ország és a nép számára azt az Urísten küldötte providenciális nemzetvezért, aki husz év óta nem lankadó energiával és nem tévővázó következetességgel vezeti nemzetét az újjászületés útján.

Végül hangsúlyozta Antal István dr., hogy

Uj vitézi telektulajdonosok

A kormányzó az Országos Vitézi Széknek a magyar királyi miniszterelnök által előterjesztett javaslatára a következőknek adományozott vitézi telkeket: vitéz Batisfalvy József gazdasági századosnak Bicskén, vitéz Csányi János nyugállományú alhadnagy Tiszacségen, vitéz Posztós Károly volt tartalékos ővezető, földmivesnek Tiszacségen, vitéz Lászlóffy István volt tartalékos őrmester, földmivesnek Nádasladányban, vitéz Endre József volt tartalékos tizedes, géplakatosnak Csepelen, vitéz Jakab Ferenc volt tartalékos tizedes, gazdasági ceselédnek Tornaán-dáskán, vitéz Sáfár József volt tar-

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hírneves

Reményi Mihály

hangszertelepen. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

a kormány felelőssége tudatában meg fogja akadályozni, hogy az alkotmány, a rend és a törvények uralma felett, akár kielégíthetetlen vágyak szításával, akár megokolatlan pánik keltésével erőt vegyenek a lázító, vagy destruáló törekvések.

Az államtitkár hatalmas beszédét szünni nem akaró lelkes éljenzés és taps követte.

Albrecht királyi herceg és Bocskay Katalin esküvője

Az elmúlt napokban történelmi jelentőségű házasságkötés foglalkoztatta a magyar nemzeti társadalom minden rétegét. Albrecht magyar királyi herceg tette hitvesévé Bocskay Katalin tanitónét, a református Bocskay István erdélyi fejedelem és szabadságos nagyműveltségű oldalági leszármazottját. A népszerű királyi herceg és bájos fiatal jegyesének házasságkötése a legtisztább örömet és zavartalan jóérzést váltotta ki az egész országban. A polgári házasságot Budapesten kötötték meg. Szendy Károly polgármester adta össze az ifjú jegyespárt. Az egyházi es-

küvő néhány nappal utóbb, május 9-én történt Pannonhalmán, az ősi monostorban, ahol az esketést Kelemen Krizosztom főpap végezte a főhercegi család tagjai, barátai, valamint a közeleti és társadalmi előkelőségek hatalmas táboraának részvételével. A főpap ősrégi palástban, a királyi herceg díszmagyarban, a ragyogó szépségű menyasszony magyaros brokát ruhában... Bájos lappal gazdagodtak az ősi monostor följegyzései. Egy Habsburg s egy Bocskay-ivadék boldogságának egyesülésében. Idők jele, de reménye is...

Egy zászló, egy cél, egy vezér...

Május 8-án a Hősök-terén, az Eucharisztikus Kongresszusra épülő oltár és a Hősök Emlékműve előtt a frontharcosok felavatták az újjáalakított Hősök-terét. Az ünnepélyre felvonultak a frontharcosok formaruhás zászlóaljai és sorra érkeztek a frontharcosok turantjánk versenyzői, akik huszonögy óra alatt 1385 kilométert futtak be a csónka ország egy-egy határellomása felé.

Az emlékoszlop alapzatát virágerdő borította. Takách-Tolnay József gróf ny. altábornagy, a frontharcosok országos elnöke üdvözölte a turant résztvevőit: — „A szeretet táborába tömörülve küzdenek a frontharcosok az eszméért, amelyet ez az oszlop hirdet. Ormán Szent István koronája és az ország kezében kettős kereszt.” Beszédet mondott még Szendy Károly polgármester s Kertész Elemér, a frontharcosok ügyvezető alelnöke, aki a jelszót mondta el: „Egy zászló: a piros, fehér sárga. Egy cél: az ezeréves keresztény nemzeti Magyarország.

szög. Egy vezér: vitéz nagybányai Horthy Miklós. Az ünnepség a kegyeleti fátyla elotlásával fejeződött be.

Megakadályozzák az indokolatlan áremelést

A kormány rendeletet adott ki a vállalatok állandó árellenőrzése tárgyában. A rendelet szerint a vállalat állandó árellenőrzés alá helyezését a kormánybiztos javaslatára a m. kir. minisztérium rendelheti el. Ugyanaz az árellenőrzés több vállalathoz is kirendelhető.

Az árellenőrzés a vállalat egész üzletvitelét és ártelkezését, az üzleti könyveket és egyéb feljegyzéseket megvizsgálhatja, azokról jegyzeteket vagy kivonatokat készíthet vagy a vállalat által készíthető. Az árellenőrzés nem tekinthet be a vállalatnak gyártási (műszaki) titkok tartalmát elárulásaiba. Kétséget esetlén a kormánybiztos dönt. Az állandó árellenőrzés ideje alatt árulnak árát és szolgáltatásait díját a kormánybiztos előzetes hozzájárulása nélkül nem emelheti.

Az árellenőrzés intézkedéseit ellen a vállalat három napon belül előterjesztéssel fordulhat a kormánybiztoshoz.

Falu-Gazdaszövetség

Falunap Bakonyán

A Falu-Gazdaszövetség május 14-15-én a baranyamegyei Bakonyi községben az Országos Széchenyi Szövetség pécsi Falu- és Mezőgazdasági Közműködésével falunapot rendez.

Május 14-én délután 4 órákor iskolás-gyermekek, este 8 órákor a felnőttek részére szórakoztató és oktatófilmekek mutatnak be, közben, 7 órákor ünnepi táborítás lesz. A falunapok tulajdonképpeni műsora május 15-én fog lezajlani. Reggel háromnegyed 8 órákor kezdődik a gazdaságtanverseny, 10 órákor ünnepi szentmise lesz, 11 órákor a hősvölgyi törzsenek egybevetés megemlékezése, majd a szabadverseny eredményhirdetése következik. Az ünnepi társaság után, fél 3 órákor bezárul a gyermektársasági verseny, fél 4-kor a Pécsi Falu- és Mezőgazdasági Közműködés, majd fél 5 órákor négy község — Bakonya, Boda, Kővágóshely és Kővágóshely — gyermek, illetve leventekörének közreműködésével, dalos-ünnepély, majd este táncmulatság zárja be a nagy érdeklődéssel várt esemény-sorozatot.

600 millió vagyonézsma kulcsa

Az országgyűlésen tárgyalás alatt álló törvényjavaslat szerint a honvédség fejlesztésére s egyéb, főként a falu érdekait szolgáló célokra 600 millió pengő vagyonézsma fogna szólni. Ebből 350 milliót a vállalatok fizetnek, mert azok helyzete az utóbbi időben jobban alakult s így több terhet bírnak el. 250 millió pengő terhet fognak viselni a magánosok. A 250 millió azonban nem terbeli azokat, akiknek kis vagyonuk van, mert ezt a 250 milliót csak azokra vetik ki, akiknek 50.000 pengőnél többet ér a vagyonuk. Az 50.000 pengőt is úgy számítják, hogy az egész vagyon értékéből először levonják az összes terheket s csak ha ezek levonása után is marad 50.000 pengő tiszta vagyon, akkor kell vagyonézsma fizetni. A vagyonézsma átlagos terhe a vállalatoknál 18 százalék, a földbirtoknál 5 százalék, más vagyonnál 8 százalék lesz.

Mennyit ér az istállótrágya?

A közepesen érett, de jól kezelt istállótrágya átlagosan tartalmaz 0,5% nitrogént, 0,25% foszfor-savat, 0,55% káliumot, 100 mázsa trágyában van keves mint 50 kg nitrogén, 25 kg foszfor, 55 kg kálium. Az 50 kg nitrogén megfelel 290 kg Péli sónak, a 25 kg foszfor-sav 150 kg 16%-os szuperfoszfátnak, az 55 kg kálium 120 kg káliósnak. Ezeknek értéke, ha a Péli sót 17 pengőbe, a szuperfoszfátot 9 pengőbe, a káliót 18 pengőbe számítjuk, akkor összesen 84 pengő. Ha a gazda ekkora értéket lát az istállótrágyában, akkor bizonyára gondosabban kezeleni részesíti. A trágyakezelés ugyanis nagyfokban befolyásolja a trágyában lévő növényi tápanyagok mennyiségét. A nap és a levegő a trágya nitrogéntartalmát csökkenti, az eső pedig a káliót mossa ki. Országos átlagban a helytelen trágyakezelés miatt a trágya növényi tápanyagainak kb. 50%-a megy veszendőbe.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfi tenyésztés a törvényen védett

Rákoshegyi baktériumölő
NEKÜL. Kapható és megrendelhető csak **IFJ. AULICZKY OTTÓ** Budapest, VII. Dohány-utca 84. II. sz. 2. Árak: Demijonnal ad Budapest 3 4 6 8 10 15 20 30 40 70 10 10 10 10 16- 21 20 **Tanulmányos prospektus e lap olvasóinak ingyen!**

Alakítsák át a 100 holdnál nagyobb birtokokat földbérlelőszövetkezetekké

Megírta a Vasárnap, hogy az Országos Széchenyi Szövetség elhatározta, hogy május 7-én és 8-án, két-napos földbérlelőszövetkezeti ankettét rendez, Schandl Károly dr. m. kir. titkos tanácsos védnöksége mellett. A helyes magyar földbirtokpolitika egyik legjobban bevált megoldási módzatának, a bérlelőszövetkezetek alakításának kérdéséről rendezett ankettén Both Dezső dr. m. kir. gazdasági főtanácsos emlékölt. Az ankét során elhangzott, magas színvonalú előadások eredményeit egybevetve, Gesztelyi-Nagy László dr. határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben követeli, hogy a földbérleti jogot szabályozzák és mondják ki, hogy

minden kétféle holdnál nagyobb területű mezőgazdasági ingatlan bérbeadása esetén kisbérletek céljaira biztosítsák a földet a földbérlelőszövetkezetek útján. olyan mértékig, ameddig a kisbérletek jogos igénye megkívánja. Az elhanyagolt ezer holdnál nagyobb nagybérletek is legyenek igénybevehető szövetkezetek céljaira és az idegen állampolgárok ingatlanait kisbérletekkel, illetve szövetkezetekkel alakítsák át.

Az ankét elfogadta a határozati javaslatot, amelyet el fognak juttatni a földművelésügyi minisztériumhoz

Megindult a tiszai öntözőcsatorna építése

Részletesen ismertette annakidején a Vasárnap a kormányának az Alföld öntözőműveléssel való előállítására vonatkozó tervét. Ez a terv programszerűen a megvalósulás stádiumába jutott, amennyiben már megkezdődött a Tiszafüred-Kunhegyes közti csatornaszakasz építése. A mintegy 50 kilométeres szakaszon, négy nagy csoportban közel ezer földmunkás dolgozik.

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a munkások élelmiszer-ellátását a Hangya szervezte meg, a megszületett alapszervezet és elsősorban a munkások érdekeit tartva szem előtt. A Hangya természetesen a munkások ellátása révén esetleg előálló hasznát a munkában résztvevő munkások között osztja szét, a fogyasztás arányában.

A ragadós száj- és körömfájás fenyegeti állattenyésztésünket!

Egy évvel ezelőt Afrikából fertőzött juhokkal behurcolták a száj- és körömfájást Franciországra, azóta onnan Angliába, Németországra, Csehszlovákiába csapott át, milliószámú károkat okozott s állandóan fenyegeti a mi határainkat is.

A betegség ellen minden tudunkat és teljes őberségünket latba kell vetni, ha nem akarjuk, hogy nálunk is súlyos károkat okozzon.

Tartsa minden állattulajdonos és ápoló lelkiismeretből kötelességnek azonnal jelenteni az előfordulásokat, ha állatain (szarvasmarha, juh, sertés) gyanús jeleket észlel.

Lappangási ideje 2-7 nap. A betegség lázzal kezdődik, de ez — különösen idősebb állatokon — oly enyhén lehet, hogy nem is lehet észrevenni. A betegség folyamán a szájbán (sertésnél az orrmányon), a lábvégeken és esetleg a tőgyön, hólyagok keletkeznek. A szájbán lévő hólyagok szarvasmarhánál egészen diónyiak, sőt nagyobbak is lehetnek, csakhamar feltűnnek, mire helyükön élénkpiros, kerek, sztrike szegélyű körülvett kiharórádások tűnnek elő. Az állatok nem esznek, csámcsognak és folyik a nyáluk. Juhnál és kecskénél a hólyagok csak lencsénagyságnak; ezeknél az állatoknál lecsámcsogás és nyálfolys nem mutatkozik. A lábvégeken, a pártaszélen, a körmök közötti bőron, valamint a fattenyűkormök tájékán is hólyagok keletkeznek. Az ilyen állatok sántítanak és sokat fekszenek. Juhoknál, kecskékénél és sertésnél még sokszor csak a lábak betegednek meg, míg a szájbán a hólyagok hiányoznak.

A betegségre tehát gyanút kell az óvatos evés, csámcsogás, nyálfolys, sántítás, majd a szájbán és a fájdalomos lábvégeken már 1-2 nap múlva fellépő hólyagok.

Fertőzősége gyanús minden olyan hasítottkormök állat, mely az utolsó 14 nap alatt ragadós száj- és körömfájásban beteg, vagy betegségre gyanús állattal közös tészlóban, udvarban volt, illetve amely ilyen állattal közös legelőre járt, amzel egyült hajtatott, avagy azzal járt, amzel közös módon közvetlenül érintkezett, közös vályuból evett, ivott; olyan helyeken megfordult, hol beteg vagy betegségre gyanús állat tartózkodott, vagy járt, vagy amelyek beteg állat nyers tejét fogyasztotta. Végül fertőzősége gyanús minden állat, mely beteg állat nyálával, áttala szennyezett trágyával, vagy szemévellel (közös ápoló, mészáló, kereskedő, takarmány, szerszám, trágya, szállítóeszköz, szállítóteretec, stb.)

oly módon érintkezett, hogy a fertőzés megtörténhet feltételezhető.

A fertőzés történhetik ugyanis a beteg állattal való közvetlen érintkezés után, amíg a beteg állat ragályanyagot tartalmazó nyála az istállóban, a legelőn, vagy a vásáriban átkerülhet az egészséges állatra; így átjuthat tüsszögéssel, köhögéssel, vagy kifúvással is. Számtalan alkalom nyílik a fertőzésre közvetlen is: mikor a hólyagtartalom a beteg állat nyálával kikerülve, a takarmányt, a vályukat, az ivóvizet, az almot, a talajt, a legelőt, az utakat, a vasuti kocsikat, továbbá az ápoló kezelt és ruháit szennyezte be. Ehhez képest a járvány a beteg állatok lábán való hajtásával, vasuti szállítással, istállóba való beállításával, közös itatással, közös legelőre és vásárookra való hajtásával terjed. Másrészt a fertőzött takarmány, a trágya, az állati bőrok, a gyapjú s a tej is terjesztői lehetnek a járványnak. Közvetíthetik a ragályt a házról-házra járó kereskedők hálózatok, herélek, továbbá a fertőzött udvarokból kijövő, egyébként e betegség iránt nem fogékonny állatok (pl. lovak) is.

A földművelésügyi miniszter intervenció vásárlási akciója

Magyarországból Olaszországra irányuló kiviteleinél észlelt jelenségekkel kifolyólag a földművelésügyi miniszterület intervenció vásárlási akciót indított meg. Az intervenció vásárlási akciót a miniszterület közvetlen irányítása mellett a Hangya és a Magyar Mezőgazdák Szövetsége bonyolítja le. Az intervenció akció megindítása megelénkíti a piacot.

A csirke és a tojás minimális termelői árai

Az Országos Ármegállapító Bizottság az egész országra kiterjedő érvényűen május 11-től kezdődőleg az ősi csirkére a megállapított minimális árat felülgesztette, tekintettel, hogy őszel csirke piacra nem kerül. Ezzel szemben az idel csirke árat május 11-től kezdődőleg a külföldi paritásnak megfelelően kilogrammonként két pengőben állapítja meg. A Bizottság a tojás minimális árat kilogrammonként 1 pengőben állapította meg május 11-től kezdődőleg.

A legelők karbantartása

Szerencsés helyzetben vannak azok a gazdák és községek, amelyek megfelelő legelővel rendelkeznek, mert a legelő nemcsak a legelőssébb takarmányt nyújtja, hanem összegben ki nem fejezhető hasznót jelent azáltal, hogy rendkívül előnyös befolyást gyakorol az állat egészségére, szervezetre; lehetővé teszi a jó takarmányértékesítést, mert hiszen a legelőn meglón az állat étvágya, étvágya ananyagcsereje; a napnak áldásos sugárának kedvező befolyást gyakorolnak a bőr, a vérképző- és az ivarszervek működésére. Az istállóban elhelyezett állat ujjászületik a legelőn. A fűben lévő fehérjék értékesülést kedvezően egészítik ki azok a vitaminkészletek, amelyek a zöld fűfélékben halmozódtak fel.

Mint ilyen nagyrétkü tápanyagforrásra, a legelőre fordítsunk különös gondot! Arra törekedjünk, hogy a legelőt rendszeresen használguk ki. A legelő karbantartásáról, megújításáról és termőképességének emeléséről épügg gondoskodjunk, mint ahogy ezt a művelés alatt álló szántóföldeknél szükségesnek tartjuk.

A legelőket állattalok szerint felböljük ki. Az egyes legelőket osszuk szakaszokra, fordulókra, mert így kevesebb takarmány pocskólikódik el, több jószág tartható ugyanazon a legelőn. Az állatok mindig friss fűvet esznek és így mindig egyenlő minőségű táplálékhoz jutnak hozzá.

Az egyes szakaszokra legelősször a borjúkat engedjük be, mert a zsenge fűben kiváló és könnyen értékesüló tenérbéhez jutnak hozzá. A borjak után a fejőstehek, illetve a növendékállatok, ezek után az ökrök, a lovak vagy a juhok következhetnek. A jó szarvöltött rontja a legelő gyepzetét és azért a lehetőség szerint változassuk a szarvasmarhák legelőjével. Ha ugyanis a lovak évek során át ugyanazon a legelőn vannak, nagymértékben csökkentik a legelő terméshozamát.

Abban az esetben, ha legelőnk hullámos területen van, akkor osszuk be a legelőt úgy, hogy az idősebb, mélyebb fekvésű helyek legeltetésre a kánikula idejére essék.

Fontos a legelőn a bővírti kút. Tekintettel a pásztorok közismert kényelem-szeretetére, a kutakat úgy állítsuk fel, hogy abból a vizet minél könnyebben lehessen merni, mert különben állataink sokat szenvednének a szomjúságtól. A vályu tisztaságára, az itatás pontos betartására nagy súlyt kell vetnünk.

Indokolt a legelőn vakaródzó-osszlopok felállítású is, mert így a legelőre hajtott állat önmaga gondoskodik bőrének tisztántartásáról.

Nyáron nagyon sokat szenvednek az állatok a legyekről. Ezért jó, ha a legelőn röszköl készült légyesprókat állítunk fel, azaz két osszlopra szegezett gerendák közö aprók gallyak kévtől szorított fülgölyes helyzetben úgy, hogy a kévák alga az állatok hátát leérjen. Ha tehát az állat alatta elbukik, a legyeket a gallyak lesöprik a hátáról.

Legujabb szabadalmu dugattyú nélküli gyümölcspermetező készülő

Nincs benne bór, gumi, sem fém dugattyú. Nem romlik, nem kopik, szereszmán nélkül, szabad kézzel szétzereszthető. Használható bármilyen edényből, vagy háziipari fogókból, utóbbi esetben egy rossz permetezőgépről tartályú is alkalmas; beüli ózozva is kapható. Kérjen díjtalan leírást a „Vasárnap”-ra való hivatkozással.

Gyártja: **Takács Károly** ny. MÁV előjáró. BUDAPEST, VI., Kerekes-utca 28. Telefon: 2-906-79.

KIS VASÁRNAP

Apró vers

Juci és a cica

Elaludt a Jucika,
S élében a kis baba.
Melléjük a csészeben
Várt a finom uszonna.

Felébredt a kis mama,
S nézte, hol az uszonna?
Juci sírva kereste:
A kis cica megetté.

FURKA ANDRÁS
(Déványos)

KICSI MESE

Hizelgés

Beszélgének a rács mögött a cirkuszi állatok. Mindenik a saját tudását dicsőíti. — En bolcszólamúvész vagyok, — kérkedik a medve. — A társulat legerősebb atlétaid földreverem.

— Az is valami? — morog az oroszlan. — Egy csapással agyonverném valamennyit. Azt látnátok, amikor én az égő karikán ugrom át, pedig nem kényszerít rá senki, csak a szép Miranda kisasszony mondja, hogy — hopp!

A jó türelmetlenül dobog: — Mind semmi az! Én az emberek összes táncait tudom. Ismerem a zene minden ütemét. Több tapsot kapok, mint ti összesen.

— Ejnye, ejnye, de nagyra vagy a tudományoddal! Hát, beszélni tudsz-e, mint én? — rikácsol felje a bohóc papagája.

— Te meg uszáll olyan gyorsan a vízben, mint mi! — harsogja az egyik foka.

Az állatok etetője türelmetlenül kopogtatja meg vasbotjával a rácsot.

— Csendben legyetek! Magas vendég érkezik.

— Kicsoda? — lapulnak meg a vitaközök.

— A herceg menyasszonya...

— Ejha! — sugnak össze az állatok. És jön a tündérszép hercegnő Gyors léptekkel, unottan megy végig a ketrecek között, csak éppen, hogy a nap programjának eleget tegyen. Az állatokra allig néz. Csak hoféher balkezen firkádozó selyemszőrű pincésztől cirogatja meg többször is tekint rá meleg szeretettel.

— No, ez ugyan megadta nekünk! — néznek össze a cirkuszi idomított állatok. — Azt a kis pincészt otthon is nézhetne volna, kár volt idejönnie! — mondja a majom.

— És mit tudhat az a kis dög, hogy úgy szereti urnője, — bosszankodott a szamár.

Az oroszlan királyi nyugalommal felel neki:

— Azt, nagyföld barátom, amit te sohasem fogsz megtanulni, mert ostoba vagy hozzá, én pedig el nem sajtítok, mert az önzéretem nem engedi.

— De mit? — kíváncsiakodtak többen is.

— A hizelgést! — feleli megvetéssel az oroszlan.

MÉZES JÁNOS

Fejtörő

fi b at
Ho a

Megfejtés: Hontvárnak

Aranyszabályok

A dohányfüst a szobában árt a szobai növényeknek; hosszabbedésük megakad és görbén nőnek.

A vörheny, diftéria és vakbélgyulladás jóval gyakoribb olyan gyermekeknél, kiknek szülei is átesetek ezeken a betegségeken, sőt leggyakoribb azoknál, kiknek mind a két szülője vakbélgyulladásban szenvedett.

A FALUSI OTTHON

Időjárás babonák

A városi embert legtöbbször csak annyiban érdekli az időjárás, hogy szép napos időben jól kihasználhatja kevés szabadidejét és kirándulással, sétával testét-lelkét felüdítheti, míg az esős, zimankós idő a szobához köti. Másképpen gondolkodik az időjárásról a falusi ember, akinek szemében a mi csunya, csatagos időnk sokszor a legszebb, mert használ a vetésnek, kerti terményeknek s ezáltal az ő anyagi jólétét is elősegíti.

A falusi ember — szorosan hozzá lévén forrva a földhöz és annak termékeihez — általában többet foglalkozik az idővel, mint a városi s az időjárás változásaival kapcsolatban bizonyos babonák néphiedelmek keletkeztek. Ilyenek többek közt, hogy a hold hideget okoz, hogy ha Gyertyaszentelőnk napos idő van, akkor a medve visszamegy barlangjába és a másik oldalára fekszik, mert még erősebb hideg következik, hogy a kőkény virágzása hideget hoz, hogy Pongrász, Szervác és Bonifác „fagyosszentek”, hogy ha Medárd napján esik az eső, akkor negyven napig el nem áll, stb. stb.

Ezekben a népies időjárás babonákban legtöbbször évszázados tapasztalati igazságok vannak, némi elferdítésekkel és tévedésekkel alapuló magyarázatokkal. Maga a megíósolt időjárás változás ugyanis legtöbbször be is következik, azonban nem abból az okból, amit a néphiedelem neki tulajdonít.

Hogy „a hold hideget okoz”, mint időjárás jósolat csak annyiban állja meg helyét, hogy derült, holdvilágos éjszakákon a talaj mentén erősebb lehűlés áll be, mint páratelt, borult időben, de a hold szép fényes tányérja semmiképp nem gyanúsítható meg azzal, hogy ő okozza a hideget. A gyertyaszentelői időváltozásban szintén nem hajlandó a meteorológiai tudomány elismerni a medvék szerepét. Több évtizedre visszamenő vizsgálatok igazolják, hogy ha február első napjaiban enyhe időjárás uralkodik, akkor a hónap végéig rendszerint hideg jön és megfordítva. Ez a változás azonban nem száz százalékos törvényszerűség, hanem csak valószí-

nőség, amelynek gyakran épp az ellenkezője következik be.

Pongrász, Szervác és Bonifác sem szolgálták rá a „fagyosszentek” elnevezésre, mert a tudomány csak májusi fagyokat ismer, ami nincs dátumhoz kötve. A tavaszi felmelegedés lassan történik s gyakran megszakítják visszaesések, erősebb lehűlések, ezek azonban május elején, közepén vagy végén egyformán bekövetkezhetnek.

Junius egész Középeurópában az év legesapadékosabb hónapja s — Medárdustól függetlenül — sokszor heteken keresztül esik az eső. Ha Medárd-napkor esik, akkor mindenki ennek tulajdonítja a következőket, ha pedig Medárduskor véletlenül szép idő van és utána mégis heteken keresztül esik, akkor pedig azt mondjuk: „Ej, ej, hát már az időjárás is megbolondult, hiszen Junius 8-án szép idő volt”, — aztán napirendre térünk fölötte és a következő évben megint vigyázva lessük az ominózus Medárd-napot.

A legbiztosabb időjárásjelentő mindenestre az a bizonyos kótel, amit az egyszerű gazda a bot végére kötve, az ablakba kiakasztott. Ha a kótel lengedez, akkor fúj a szél, ha mozdulatlanul lóg, szép idő van és ha nedves, akkor — esik az eső.

Kánya Terézia

Magyar konyha

Pacalleves. A marhapacalt jó puhára főzzük, leszűrjük és hidegvízbe tesszük. Merdőtformára összevágjuk, személyemorszóból piros rántást készítünk, petrezselymzöldjétt teszünk bele, felelesztjük buslével, beletesszük a pacalt és egy aduik asztalra.

Husospite. Vajastésztát készítünk és félretesszük. Egy darab borjúsíltet finomra összevágunk, zsírban vöröshagymát pirítunk, beletesszük a vágott húst, sót, fűt borsot, jól elkeverjük, négy kanál tejfölt és kihűlt haggyuk. Akkor a tésztát kinyújtjuk vékonyra, kettévágjuk, egyik részét tepsibe tesszük, félújjnyi vastagra ránkénjük a töltelket, a tészta másik felével leborítjuk, felvert tojással megkenjük és ropósra sütjük.

Karfölt mártással. A megisztított karfölt sós vízben megabláljuk, vajjal fehér rántást készítünk, felelesztjük a karfölt levélvel, kevés sófránnyal színesítjük, beledoljuk a karfölt és haggyuk jól fel-forni.

A fehérváru két éves somkóró.

Ez a silány dombos homoknak bevált takarmánynövénye. Tavasszal kell vetni, gabonatorváolásra, holdankint 20 kilogramm magot. Jobb együtt vetni tavaszi gabonával, mint védőnövényvel, vagy a rozóra tavasszal felültetni. Mikor azonban — az utóbbi esetben — a rozost aratjuk, magas tarlót kell hagyni, mert a somkóró szárából sarjad újra és nem gyökeréből, ugy, mint a lucerna. A védőnövény learatása után egyszer még a vetés évében kaszálhatjuk, azután legeltethetjük a somkórót. A következő évben szénának szokták használni. Egyetlen hibája, hogy erős kumarin-íze miatt az állatok nem eszik akkor, ha már előtte jobb ízű zöledt ettek. A ló egyáltalában nem eszi. Pedig tápértéke egyen-

lő a lucernával. Utána a burgonya jól terem. Zöldtrágyának is értékes, mert nagy tömeget ad és nitrogén-gyűjtő.

Takarmányok besavanyítása

kémiai segédanyagokkal.

Fehérjében szegény és szénnhidrátokban gazdag (csalamádé, répaszélet, stb.) takarmányokat minden kémiai segédanyag hozzáátétele nélkül szokás erjesztéssel konzerválni, elmentésben a fehérjében gazdag zöldtakarmányokkal (lucerna, zabosbüköny, somkóró, stb.), melyeket cukor és ósáv hozzáadásával legjobb konzerválni.

Melaszt felannyi vízzel hígítunk fel és ebből az oldatból 100 liter használnunk el, 50 q zöldtakarmányhoz.

A pillangósok besavanyításának másik kémiai segédanyaga a sósav. A sósav gyorsan megöli a felszecskázott, zöldtakarmányrészekben levő sejteket s így ezek nem soká okoznak lélegzésük révén veszteségeket. Elpusztulnak általa a takarmányon levő baktériumok, miáltal a vesztéscsög ugyancsak megcsökken. A sósavból 100 liter melaszoldathoz 4 kg-nyi mennyiséget szokás önteni és e keverékből 1 köbméter zöldtakarmányhoz 10 litert elhasználni.

Rozsos szőszös bükkönyt nehéz szénává száritani, mert a bükköny levelei leperegnek; sósavas melaszoldattal besavanyított formában azonban a legértékesebb fehérjék is annyira megóvatnak, mint egy jóminőségű szénában. Így 100 kg. besavanyított rozsos szőszös bükköny 13 kg. keményítőtérteket képvisel, azaz belőle vett 10 kg-os adag egyértékű 2 kg. gabonadarával. Hasonlóképpen konzervált zabosbüköny 100 kg-jának takarmányértéke 9.5 kg. Savanyítva jó takarmányt ad a fehér somkóró is, melyet szénává száritani — leveleinek perzsése miatt — nem volna érdemes.

Tarlóhozántás nélkül nincs jövedelmező gazdálkodás. El ne mulassz!

Eplítsünk fecsketornyokat a legelőkre!

Érdekes gondolatot vetett fel dr. Nagy Jenő a Tiszántúli Gazdák lapjában. Tudvalevő, hogy legelőszőlatainkat nagyon kinnözák a legkülönbözőbb legyek, bogolyók, stb. Ezeknek pedig a legfürgébb vadászai a fecskek. Ha tehát a delélok közelében nádötös félelérszeket készíttünk pár szál deszkából, akkor ezek aljában fészket fogynak építeni a fecskek. Még arra is ügyelnünk kell, hogy a ducek kb. 1 m. magasságban, bádoggal legyenek burkolva, mert különben a menyétek felkapaszkoznak a fészkekhez.

A trágya a növények kehýere, sója, nélküle nem fejlődik, csak senyved. Jó gazda a trágyáz!

Méhek a szőlőben

Olyan szőlőfajták megtermékenyítését a méhek előmozdítják, amelyek gyakran el szokták rugni a termést. Ezért a méheket ne zárjuk ki a szőlőből, mert azok ott csak hasznot haftanak. A szüret előtti kárt se a méhek okozák a szőlőben, hanem a darazsak. Ha ilyenkor találkozzunk is a darazsak által megrágott bogycón méhekkel, ezek a bogycónmaradékokban találhatók, a darazsak által meghagyott, ecetesedésnek induló mustmaradékokat gyűjtik össze s készítenek belőle mézet.

Jó könyv, jó újság; jó barát. Bajban segít, tanácsot ad.

A levéltetvek irtása.

Gyümölcsfaírnak, főleg az őszibarackoknak, veszedelmes kártevői a levéltetvek. Tojás alakjában telelnek át; mikor a fák első hajtásai megjelennek, már kibújnak és a fiatal levelek nedvét szívják, minek következtében a hajtások meggörbülnek és a levelek összeszurognak. A sikeres védekezés előfeltétele, hogy azonnal permetezzünk, míhelyt a tetveket észrevesztük. Ha addig várunk, míg a levelek összeszurognak, akkor már hiába dolgozunk, mert az összeszurodott levélben tanyszó tetvek testéhez a nikotinos permetezőszert nem jut hozzá. A permet-folyadékot úgy készítjük, hogy 100 liter vízben feloldunk 1 kg. káliszappant és az oldás után belefő 50 gr. nyers nikotint keverünk. Ha vízünk merész, akkor még — meglágyítására — egy marék szódát is adunk;

Fagykárt szenvedett vetéseken

PÉTI SÓ-val segíthet.

Péti Nitrogén Műtrágyagyár Rt., Budapest, V., Nádor-u. 21.

Május hó

15 VASÁRNAP

Cantate, Zsófia

16 HÉTFO

V. János, Mózes

17 KEDD

Paskál

18 SZERDA

Venauc, Erík

19 CSÜTÖRTÖK

Cölesztin, Iván

20 PÉNTEK

Bernát

21 SZOMBAT

B. András, Konst.

A nappal tartama 21-én 15 óra 21 perc,
a hét folyamán 19 perccel nő.

A Hősök emléke

Csend! Itt háromgyedmi-
lió elesett frontharcos emlé-
ke él! — ez a felirás állt a május 8-án
Budapesten felavatott Hősök-terén el-
helyezett táblának. A háromgyedmi
magyar hős jelképes sírját körülvevő
tér felavatási ünnepségének ezt a mon-
datát kellene ma minden magyarnak a
szívébe vésnie. Legyen esend ehen
a megcsönkített ország-
ban, mert a gyász, amelyet elvesz-
sük, a fájdalom, amelyet az ország meg-
csönkítése felett érzünk, nem mult még
el. Az országépítő munka lázával lehet
csak ezt a grászt csökkenteni és meg-
erősíteni a reményeséget annak, hogy ha
az elesetteket az életbe visszahozni nem
is lehet, de legalább megannyibotjuk,
megerősítjük azt az országot, amelyért
ők estek és — ami a legfontosabb —
megjavitjuk azoknak a sor-
sát, akikért életüket áldoz-
ták. Ehhez a munkához valóban ke-
gyeltes csendre, békére, testvéri szerete-
re, békés összefogásra van szükség.
Szól ez a figyelmeztetés mindazonak,
akik felforgatásra, békétlenség felidézé-
sére törekednek!

Kitüntetés. A kormányzó **Pintér**
László kanonok, országgyűlési képvé-
selőnek, a köz-, valamint az egyházi és
hisztiel terén kifejtett működése
elismeréséül a **Magyar Erdemrend**
középkeresztjét adományozta. Mint-
hogy **Pintér** László, mint a **Falu-
Gazdaszövetség** igazgatóválasztmányá-
nyának tagja, páratlan buzgósággal
és őszinte népszerűséggel vesz részt a
falu népe problémáinak megoldásá-
ban, a jól megérdemelt kitüntetés a
Falu-Gazdaszövetség tagjai és a
Vasárnap olvasói körében is osztatlan
örömet kelt.

Uj községnevek. A belügyminiszter a
Heves vármegye törvényhatóságába be-
kebelezett **Hasszós** község határához tar-
tozó Alsóhuta lakóhelyét nevet „**Mátra-
keresztény**”, Felsőhuta lakóhelyét nevet
„**Mátraszentiván**”, Fiskálshuta lakó-
helyét nevet „**Mátraszentlászló**” és Ötház-
huta lakóhelyét nevet „**Mátraszentimre**”
névre változtatta meg.

A katolikus papság a szociális
reformokért. **Pehliv** József zalaege-
szegi prelátus-plébános meghívására
az ország különböző részeiből mint-
egy hatvan katolikus pap tartott
értekezletet a fővárosban, hogy a
szociális megoldások tekintetében
közös megállapodásra jussanak. Az
értekezlet állást foglalt a nemzeti
szociális keresztény és korszerűen
tovább építendő alkotmányos irány
mellett. Hangsúlyozta, hogy a **papság**
a pápai körlevelek alapján **él és**
Prohászka Ottokár szellemében **szoci-
ális**. Kimondta az értekezlet, hogy
az első szent király által kijelölt **ke-
resztény irányt támogatja**. Az érte-
kezlet irányelveit eljuttatja a kor-
mány fejébe, a keresztény parla-
menti pártok vezetőihez és a püs-
pöki karhoz.

Mindent bölcsen
teremtett az Ur

Bajazid török szultán gögösen mondta
udvara tudósainak:

— *Miért teremtette Allah a pókot? S
miért csinálja a pók a hálóját? Haszon-
talan és értéktelen mindanik.*

Az egyik bölcs csóvátja a fejét és
halkan jegyezte meg:

— *Allah bölcsessége kiismerhetetlen.*

Bajazid nemskóra csatát vezetett a
birodalmába betörő Timur Lenk mongol
fejedelemmel szemben és elhagyottan
menekülni kényszerült. Az illdözö tatárok
elől egy barlang mélyébe buzódtok. Kis
idő múlva már beszédet halott kívülről.

Az egyik tatár mondta:

— *Kutasuk át ezt a szikanyilást,
hátha itt lesz.*

A másik mongol így felelt:

— *Minek töltönnék vele az időt? Láto-
d a bejáraton est a pókhatót? Ha a szultán
itt behújt volna, elszakította volna.*

Bajazid sem kételkedett többé a Te-
remtő bölcsességében! . . .

Vitézavatás lesz május 22-én. A
kormányzó — mint a Vitézek Főka-
pitánya — az ország törvényes képvé-
selete, egyházi és világi méltóságai
jelenlétében **május 22-én Szekesfehér-
váron a Szent István székesegyház**
ronkertjében vitézzé üti és avatja a
sorra kerülő **vitézi várományosokat**
és azon **érdemes honfiakat, kik eddig**
ünnepélyesen nem voltak avathatók.
Az ünnepélyes szertartást a rádió is
követi.

Százhatvan kilő Magyarország évi
szinaranytermelése. Érdekes kimutatás
jelent meg az egyetlen magyar érdekbán-
ya, a **reszki bányá** elmúlt évi arany-
és ezüsttermeléséről. Az 1937. évben a ki-
mutatás szerint 693.020 métermáza bá-
nyaterményt dolgoztak fel. A tavalyi
eredményeknek az öt év előttiékel való
összehasonlítása azt mutatja, hogy az
aranytermelés 98 kilogrammval 160 kilo-
grammra, vagyis 63 százalékkal, az ezüst-
termelés 600 kilogrammval 1596 kilo-
grammra, vagyis 162 százalékkal növe-
kedett.

Filléres gyorsvonatok. Az Állam-
vasutak igazgatósága közli, hogy leg-
alább 500 utas jelentkezése esetén
május 15-én filléres gyorsvonatot
indít: **Budapestről Balatonalmádán,**
valamint **Balatonszentgyörgyön** át
Keszthelyre, Sopronra, azokkívül
**Pécsre, Kaposvárról, Törökszentmik-
lósról és Szobokról** Budapestre. A
filléres vonatokon kívül ugyanekkor
turistavonatot indul **Gyöngyösre** és
Sopronra, valamint turistaköci a
Vértesbe.

A vagyonváltságbuza ára. A pénz-
ügyminiszter a mezőgazdasági ingat-
lanok vagyonváltsága fejében fize-
tendő buza árát 1938. évi május hó
napra szóló érvénnyel, métermázsán-
ként 21 (huszonegy) aranypengőben
állapította meg.

Tányértalpu koma és Boccs Bálint nem
léphetik át a román határt. Románia
rendjére és nyugalomára külön „sajtó- és
propagandaosztály” is ügyel, még pedig
— mint az alábbiak bizonyítják, — nagy
körültekintéssel és kellő óvatossággal. Ez
a nagyráhatott ügyosztály átböngészte
a magyar mezeiköltés két nagyon bájos
és népszerű figurájának, **Tányértalpu ko-
mának** és **Boccs Bálintnak** kalandos kí-
tőnetét és — a két pompás könyvet ki-
töltötte Romániából. **Tányértalpu koma**
és **Boccs Bálint** tehát, akik az erdélyi
havasok renetegéből, a Rezeziá barlang-
jaiból, utóvilági és vízum nélküli bandukol-
tak meg milliónyi magyar gyerekszívbe,
nem mehetnek vissza, a könyv lapjain
megelevenedve szülőhazájukba, Erdélybe,
mert létezésük, — ime! — **veszélyeztet**
a nagyhatalommal tett Románia létét és
tekinthetőségét . . .

Lőtéravató ünnepély Felsőörsön.
A felsőörsi Levente Egyesület és
Polgári Lövész Egyesület május
15-én nagy lőtéravató ünnepélyt ren-
dez. Az avatóünnepség műsorán lö-
vészverseny és nagyszabású népiün-
nepély lesz.

Nagy Endre meghalt. A Dékebeli Bu-
dapest egy jellegzetes alakja, a modern
magyar irodalom egyik elmés képviselője
halt meg május 4-én: **Nagy Endre,** a
magyar kabaré megalapítója, a népszerű
író és konferenciás. Az elhunyt jeles író
május 7-én temették nagy részvét mel-
lett.

Havazás Csikországbán. Az elmúlt hé-
ten, amikor a Csonkaország gazdái az
éjjeli fagyokkal küzdöttek, Erdélyben,
„Csikországbán” három napon át vastag
pelyhekben hullt a hó. A csiki tájak
ismét fehérré öltöztek. A brassói hegyek-
ben is sok friss hó esett. A máramaros-
megyei Déda községében a nagy hó miatt
a munkások abbahagyták a fakitermelé-
st. Az Olt folyó több helyütt ismét
kilépett medréből. Csikádánfalva, Csikma-
daras, Csikrákos, Csikmádfalva és Csik-
szentsimon környéke víz alatt áll.

Borzalmas apagyilkosság. A veszpré-
mezei **Padrag** községben
Kersner Lajos 54 éves gazda valami-
ért megdorgálta 21 éves Béla fiát.
A fiu, amikor az apja lefeküdt, az
ablakon keresztül vadászfegyverrel
késztér rálőtt és amikor látta, hogy
az apja nem halt meg, berohant és a
puskatussal addig verte, amíg ki
nem szenvedett. A gyilkos fiut a
veszprémi ügyészség fogházába zá-
lították.

Vakmerő szökés a hirtal fegyházból.
Május 4-én este a hirtal állami munka-
telepen, mikor az őrség a rabokat szá-
monvette, három fegyene fellázadt, je-
lőtte a fogházort, majd annak fegyve-
rét és patronait magukhoz véve elmen-
tek. A szökött fegyencek neve: **Gyenes**
István (emberölésért 15 évre ítélték);
Leszko István (gyilkosságért tíz évre
ítélték); **Szász** József (emberölésért 15
évre ítélték). A veszedelmes szökött fe-
gyenceket a csendőrok üldözték; egyikük
öngyilkos lett, egy megszökött.

Szent István emléke
az Akadémia diszülésén

A **Tudományos Akadémia** május
8-án tartott ünnepélyes közületét a
legnagyobb magyar király, **Szent Ist-
ván** emlékének szentelte.

Az ünnepélyes ülést megnyitó be-
szédét **Szent István** alkotmány, a
szentistváni eszmének méltóságával
József királyi herceg mondotta, majd
a főtitkári jelentés felolvasása után
Serédi Jusztinián dr. bíboros herceg-
prímás tartott nagyhatású előadást
Szent István törvényeiről, összeha-
sonlítva azokat a római és az egy-
korú kánonjoggal.

Ezután **Hóman** Bálint fejtegette a
szentistváni gondolat lényegét és
nemzetfenntartó jelentőségét, hang-
súlyozva, hogy **Magyarország törté-
neli hivatását a szentistváni politika**
jelölte ki, Szent István szellemi örök-
sége ad erőt a nemzetnek az idelje-
nes megpróbáltatások elviselésére és
a jobb jövőt munkáló erők kifejtésére.
Az ünnepi ülést közebed követte.

Eltittek egy vengróz hitelezőt. A
pestvidéki törvényeszk számdékes ember-
ölés büntetésének kísérlete miatt **Maróci**
Antal ráköszentmihályi pékmeester két
évi fegyházra ítélt. A vádirat szerint
Dimitrov Miklós bolgár kérész heteken
keresztül hitelbe vásárolt kenyeret **Ma-
róci** Antal pékmeestertől és a tartozása
36 pengőt tett ki. A bolgár kérész mind-
dig buzza, halogatta a teljesítést. Junius
hó 2-án **Maróci** Rákócziakadémia egy
vendégülben összehalkozott **Dimitrov**
barátjával, **Konstantin** Ivánnal. Amikor
Konstantin utána a vendégülből eltávo-
zott, a pékmeester utána iramodott. A
vita során **Maróci** előkapta a zsebkését
és 38 centiméter hosszú vágást ejtett a
bolgárkérész gyomrára. Az ítélet nem
jogerős.

Jégesó Szolnokon. Május 8-án dé-
lútan **Szolnok** felett hatalmas jégesó
vonult végig. A határban a jég jelen-
tős kárt okozott a gyümölcsösökben.

Egy püspök villamosbalesete. Május
8-án este **Budapesten** egy villamos el-
ütötte **Lévay** Mihály 70 éves emzeles
püspököt, aki régebben **Belgrád** püspöke
volt és jelenleg **Hatvanban** lakik. Lé-
vay püspököt súlyos állapotban agyrázkódás-
sal vitték szanatóriumba. Állapota su-
nyos.

Majzik Márton:

„A lélek hurján”

(Versek)

Husz verset gyűjtött össze **Majzik**
Márton utóbbi kis könyvecskéjébe. Saj-
nos, a füzeteknek nemcsak külalakja, de
tartalma is roppant szerényjényű. Az
utóbbi mindenesetre helytelen, mert az
írának az irodalmi megalkotásában nagy
pedánsnak és nagy önkritikával
bíróknak kell lennie. Aki tollat vess a ke-
zébe, az sohasse felejtse el, hogy a földön
már **Dante** is élt és az emberi szellem
olyan óriásai, akik után utat, jobbat,
szobott mondani kétségkívül nehéz. Ezt
azért mondjuk el, mert **Majziknál** hatá-
rozatlan látszik a jóakarát és ami leg-
főbb erénye, az őszinteség. Azonban a
stílus főbb dolog, mint soha gondolnák,
mert nemcsak az a fontos, amit elmon-
dok, de az is, hogy **hogyan** mondom el.
Ez a hogyan elmondás a gyengéje **Majzik**
szívből jövő mondanivalójának. Szavunk
hangsúlyja miatt mondjuk, hogy tenger-
nyit kell **Majziknak** olvasnia, ugy hazai,
mint külföldi kitűnő írókat. **Majziknak**
és áltáiban a falu verselgetőinek se-
telme sincs, hogy hol tart ma az iroda-
lom. Tehát **Ady** Endréről, vagy az új
szociális népiességről beszélni sem lehet
ott és azoknál, akik még a XV. század-
ban élt **Balassa Bálint** irodalmi nivójáig
sem jutottak. **Egy mód van hát a falu**
költői számára: a tanulás. Aki ezt az
intést meg nem fogadja, abból nem lesz
semmi. Ez azonban hiszem, hogy akit
Isten küldött és akinek ígét tett a szí-
vére, az mindenáron és minden fárada-
lom keresztjén meg fogja tanulni száza-
duk nyelvét és magába fogja szívni an-
nak műveltségét, hogy egy napon bizony-
ságot tegyen arról, aki elküldte őt erre
a tragikusán szép magyar glóbuszra.

Szamóda Ernő

KÖBE KELLENE VÉSNII...

„Nem elég, hogy valaki önmagát kinevezze
világmegváltónak és frázisokkal, jelszavakkal,
ügyes demagogiával a tömegek, sőt esetleg
ingatagabb jellemű intelligensebb csoportokat
is félre tudjon vezetni. Könnyű például föld-
osztást ígérni, de azon nem lehet változtatni,
hogy Magyarország kilencmillió holdnyi szántó-
földjéből nem juthat több fejenként a kilenc-
millió magyarnak egy-egy holdnál.”

Magyarország kormányzójának április 5-iki
rádiónöszéből.

Rövid történet

A HALÁLHADOSZTÁLY

Írta: F. T.

José Kamboon kapitány. a spanyol front sajtóféhadiszállásának összekötőtisztje odalépett a sarakasztalhoz, ahol az angol, francia, német és svéd újságírók, bodor füstkarikákba temetkezve, hallgatagon várakoztak, míg a lefekvés ideje elérkezik. Messziről időnként tompa agyudörgés hallatszott.

— Erthetetlenül nagy veszteségeink vannak — mondotta a spanyol katonatiszt. — Valami titokzatos kémkedés folyik itt, mert a vorosok pontosan tudják az éjszakai csapateltolások tervét és halálos biztonsággal irányítják gyilkos gránátjaikat a menetelő hadosztály soraiba. Erthetetlen ez!

Humphrey Sullivan, egy angol új-gág deresedő fejű tudósítója, felnézett:

— Igen, én is észrevettem. Tegnap és tegnapelőtt... A zeneteremben ültünk, fiatal háziasszonyunk zongorázott. Ezalatt tisztán hallottam a tüzéség és a löszerszállító kocsi dübörgését, amikor egyszerre megkezdődött a tarackok koncertje.

A fehérszöke hajú Bloom, a svéd hírlapíró elővette jegyzőkönyvecskéjét:

— Ha jól tudom — kérdezte Kamboon kapitánytól — ez a harminckilences hadosztály?

— Ugy van, — bólintott az összekötőtiszt. — Eszakra! most dobjuk át a keleti arckörrel, de utközben ugylátszik, felmorzsolódik az egész hadosztály. Valóságos halálhadosztály lesz belőle.

A szomszédos zeneteremben ismét megszólalt a zongora. A kastély uronja, a fiatal, szép lotharingiai születésű özvegy játszott, ahinek férje nem a spanyol polgárháború áldozata lett, hanem egyszerűen erőszakos végeztet vele, a háború első heteiben. Az özvegy nem mozdulhatott el a többi kastélyból, de semmi oka sem lehetett, hogy akár az egyik, akár a másik küzdő fél oldala mellett állást foglaljon. Ezért rendezték be kastélyában a külföldi újságírók valóban nemzetközi sajtóféhadiszállását.

Az angol és svéd újságírók átmentek a zeneterembe, a többiek visszavonultak hálotermeikbe, Kamboon pedig lesietett a kertbe, ahol a hold-sütötte tisztáson apró Fokker-repülőgépet várta. A kapitány korábban tábori pilóta volt, pár nap előtt teljes titokban kért egy gépet a főhadiszállásról azzal, hogy éjszakai felderítő utakkal próbál végére járni a rejtélyes kémkedésnek.

Pár perc múlva már a levegőben volt... A motor egyetlenesen és nyugodtan berregett, a gép óriási köröket írt le a sötét kastély körül. Hogyan közvetítheti a rejtélyes kém értesüléseit a vorosökhöz?

Ebben a pillanatban Kamboon kapitány jellegzetes villanást pillantott meg a kastély tornyában. Gyors egymásutánban, kisebb-nagyobb megvakításokkal hasított be a ragyogás a sötétbe. Az első pillantásra felismerhető volt a Morse-jelzésű fényjel. A kapitány már nyúlt is a ceruza felé és balkezével pontozta a jelzést: „Tizenegy óra tizenötökör a kastélytól északra hét kilométer, közepet.”

A kapitány gyors siklórepüléssel már le is ereszkedett a kastély mellett tisztásra. Ahogy földet ért, kiugrott a gépből és futva tettem meg az utat a kastély kapuja felé. Messziről odakifaltott az örnök:

— Kaput lezárni! Riadó... Örség fegyverbe, egy lélek sem hagyhatja el az épületet.

Kürtjelzés, nagy mozgalmasság mindenütt, a zeneteremben csend támadt. Kamboon kapitány megkezdi a kutatót, és a vizsgálatot. A kertész, komorna, szolgálok, a sajtóféhadiszállás tagjai, mindenki tökéletesen álligazol, a porlépte toronyszobá-

ban egy lélek nem fordulhatott meg hetek óta. Szokatlanul erős, kopasz villanykörte lóg alá a tetőről, az ablak magasságába. Ez adta a fényjelzést, de honnan irányították a morsekapcsolást?

A zeneteremben újra felhangzik a zongora hangja. A szép háziasszony egy vérforráló spanyol dalt játszik tüzzel és hévvel, gyönyörűen a mégis valami furcsa indiszpozícióval. Egyszerre felcsattan Kamboon kapitány hangja:

— A vezetéket elvágtuk már, asszonyom... Ne fáradjon! A morzejeleket, amelyet a zongora pedálján közvetít a toronyszoba villanykörtejéhez, mi vettük át! A nemzeti haderó nevében én a foglyom, asszonyom!

Mire vigyázzunk a pesti utcán

Mint megírtuk, május 15-től kezdődően azokat a járókelőket, akik a budapesti utcán a közlekedési rend ellen vétnek, a helyszínen nyomban kétpengős bírsággal sújtják. Tekintettel arra, hogy az Eucharisztikus Kongresszussal és a Szent István-napi ünnepségekkel kapcsolatosan előreláthatóan olvasóink közül is sokan fognak Budapestre utazni, fontosnak tartjuk a Budapest főkapitánya által kiadott „figyelmeztetés” közlését.

A főkapitányi figyelmeztetés nem a járműveknek, hanem csupán a gyalogjáró közönségnek szól. Husz pontban foglalja össze, hogy mire kell vigyáznia a gyalogosnak. Ez a husz pont a következő:

1. A járda a gyalogosoké.
2. Az uttest a járóműveké.
3. Balra tartás és jobbra előz.
4. Figyelj a közlekedési rendőr kar- és fényjelzéseire.
5. Mielőtt a járdáról lelépsz, jobbra és balra is tekintés.
6. Átkelésnél figyelj a kövel, vagy fémszögekkel megjelölt átkelőhelyekre.
7. Mindig a legrövidebb uton kelj át az uttesten.
8. Ne ugrálj össze-vissza a váratlanul felbukkanó járómű előtt.
9. Száguldi járómű előtt ne rohant át az uttesten.
10. Veszteglő járómű előtt, vagy mögött átsurranni veszélyes.
11. Uttestre guruló kalap, vagy más tárgy után ne szaladj.
12. Járdra, vagy járdaszíget szélén ne haladj, vagy ne álldogálj.
13. Nagyobb tárgyakkal, csomagokkal a gyalogjárón közlekedni tilos.
14. A járdák tisztántartására ügyelned kötelességed.
15. Csoportosulást, tüntetést messze kerüld el.
16. Mozgásban lévő járóműről ne ugrálj le vagy fel.
17. Járóműre való felszálláskor adj helyet a leszállóknak.
18. Járómű perronján kapaszkodj, hogy ki ne ess.
19. A mások iránti figyelem és hatósági személyek tisztelete az utcán is kötelesség.
20. Mindenkit érhet baleset, elsősorban a sebes gyermekeket. Vigyázzunk rajtuk.

Élőssy Sándor dr. főkapitány husz pontba foglalt tanácsait és figyelmeztetéseit ezzel végzi:

Felhívom a gyalogosokat, hogy ezeket a szabályokat soha szem elől ne tévezzék és azokhoz már csak a helyszíni bírságolás elkerülése végett is mindenkor alkalmazkodjanak.

A mi költőink

Nem ragyognak a csillagok...

Nem ragyognak a csillagok,
Beborult az égbolt.
Szeretfioszlott a reményem,
Minden, ami szép volt.
Sohajaim celtalanul
Messe földre szállnak:
Mogcsalt szívvel, vérző szívvel
Járom az utókat.

Ne kérdezd azt, mi fáj nekem,
Mért is az a bánat?
Ugyis tudod, hogy csak téged
Szeretlek, imádlak!
Téged újra vissza várlak,
Ugy lesz, mint volt régen...
Ragyognak már a csillagok
Feltűntek az égen!

IFJ. SZABÓ JÓZSEF
(Pötréts)

Tegnap kaptam...

Tegnap kaptam egy kislánytól levelet,
Azt írja, hogy nagyon szeret engemet,
Gondol veám a nap minden percébe,
És a képem bent őrzi a szívébe.

Írtam neki: „Ne gondold rám oly soká,
Megárt nekéd az a sok-sok gondolat,
Inkább azon törd a szőzke fejedet,
Hogy küldsz csókot, ha nálad nem lehetek.”

Írta vissza: „Gondolkoztam eleget,
De hiába, elküldeni nem lehet.
Attól félek, hogy az uton olvésznek,
S kik meglelik, ingyencsókát élveznek.”

IFJ. BIHARI JÁNOS
(Szegvár)

Piros pettyes volt a ruhád...

Piros pettyes volt a ruhád, arcodon pirégett,
Amikor én édes rózsám megláttalak
Téged.
Kertünkben a rózsafákon ezer rózsát nyújtott,
Amikor a piros ajkaid holtomiglant mondott.

Selyembársony most a ruhád, arcod
pirja festék,
Ajkaid a holtomiglant régen elfeledték.
Nem is hiszem, hogy Te vagy az, akiből én szerettem,
Akinek az óltár előtt hűséget esküdtem.

IFJ. BARTHA KÁLMÁN
(Budapest)

IGAZGYÖNGYÖK

Nincsenek okítalan okozatok, csak — ilyen emberek vannak sokan...

Aki az életet meg akarja nyerni, annak le kell számolnia az illuziókral.

(Jack London.)

Maradjatok hűségesek a földhöz. Akiik ellenkezői beszélnek, méregkeverők.

(Nietzsche.)

Találja ki!

Tessék megírni, hogy melyik európai állannak van világszerte a legtöbb alattvalója, ezzel szemben melyik európai ország a legkisebb a világon?

A levelezésre írt válaszokat a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V. Áthory-u. 24) kell kiküldeni (12 napon belül). Elkészve érkező megjelölést nem vesszünk figyelembe.

Jutalom

öt darab értékes könyv.

Kiosztjuk öt olyan előfizetőnek között, aki helyes megjelölést küld be, előzetes táborunk tagja és előfizetési díj-hátraléka nincs.

A Találja ki megjelölését és címét V. Vasárnap 23-ik számában közöljük.

A 17. számban közölt *Találja ki* megjelölését — visszafelé olvasva is értelmes szavakat — negyvenhét előfizetőnk küldötte be. Közülük nyolcan száznál több, a feltételeknek megfelelő szót küldtek be. Elismeréssel állapítjuk meg, hogy olvasóink nagy érdeklődéssel látták neki a szórakoztató és egyben tanulságos feladatot megoldásának, és sajnáljuk, hogy csak öt pályázó fáradságát jutalmazhatjuk.

Könyvjutalmat nyert:

1. Özv. salfai Szita Béláné (Nagy-tótfalu) 210 szóval.
 2. Péti Imre, Székesfehérvár.
 3. Korner Mária, Balatonfűred.
 4. Tarday Vince, Eger.
 5. Kovács Márk, Drávaháza.
- A jutalmakat elküldtük.

Két alma, mely messze esett a fájától

Egy híres angol költő, Moore Tamás, egy alkalommal nagyurak lakomáján vett részt. Az egyik rosszindulatú ifjú four, aki a költőt bosszantani és megszegyenteni akarta, az asztalon keresztül kiabált át hozzá:

— Igaz, Moore, hogy az ön atyja fűszeres volt?
— Igaz! — erősítette meg a költő.
— Hát akkor ön miért nem fűszeres?

Moore szeliden mosolygott:
— Igaz, hogy az ön édesatyja viszont urteremt volt?
— De mennyire! — büszkélkedett a másik.

Most kiélesedett a költő hangja:
— Hát akkor ön miért nem urteremt ember?

Egy kis mosoly

— Doktor ur, segítsen rajtam, nem tudok aludni, mert hortyogok, — panaszkodik a beteg az orvosnak.
— Anyira hortyog, hogy felébred a zajra? — kérdezi az orvos.
— Nem én, — feleli a panaszkodó, — hanem a feleségem ébred fel és jórds...

Az anyakönyvezető előtt íjra pár jelenik meg. A végégy tökrészeg. Az anyakönyvezető persze nem adja össze őket. Egy hét múlva újból jelentkeznek, a végégy azonban ismét részeg. Az anyakönyvezető most már kissé ingerülten mondja:

— Értse meg kisszony, nem eszkettem össze egy részeg emberrel!
— Jaj, istenem! — sóhajt fel könyves szemmel a leány. — Akkor hát semmi sem lesz az esküvőből...
— Miért? Anyira iszikos a végégye?
— kérdezi részvétellel az anyakönyvezető.
— Dehogyan! — feleli a menyasszony. Csakhogy jósanul nem akar elenni...

A nyugatban kesorvesen sir egy gyereket. A tanító, aki arra megy, megiepeten ismeri fel benne legkedvesebb tanítványát.
— Mi történt veled, fiacskám? Miért sírsz?
— Sáros lett az új nadrágom! — panaszkodik a fiúcska.

— Ugyan Janosika, azért nem kell sírni! — vigasztalja a fiut a tanító. — Majd megkérdem anyukádat, hogy porolja ki a nadrágot és újra szép lesz.
— Hiszen éppen azért sírok, — szepog Janosika, — mert máris kiporolta anyám a nadrágot, de úgy, hogy lá se vette rólam...

Egy nyegle békepézd firkó a vásárbán szemüveget akar venni. Közben odaszól a kereskedőnek:

— Micsoda szemüveget árul maga? Ha keresztül nézek rajtuk, állandóan csak egy szamarat látok.
— Lehetsélen! — feleli a szemüveges, tettelet csodálkozással, majd az orrára tesz egy szemüveget és a firkóra néz.
— Jó! — kiált fel csodálkozva: — Igaza van!...

A filatéliember megszegyentilen kördött el.

TANÁCSADÓ

Kérdés: 1. Mennyibe kerülnek az idegen szavakat magyarul sótdárak? 2. Kik kaphatnak határátelépési engedélyt? (Ifj. P. S. Felsőrs.) - Felelet: 1. Idegen szavak magyarázatával foglalkozó könyv több van forgalomban. Radó A.: „Idegen szavak szótára” című könyv ára 2.70 P.; a Horowitz-féle 3.80 P.; Kelen-féle 5.80 P.; a legújabb könyvpapír készült levdvényményes Szóhá-féle pedig 1.96 P-be kerül. 2. A határmenti lakosság az illetékes közigazgatási hatóságoktól kaphat 48 óras határátelépési engedélyt. A fészol-gabirésztól kaphat részletes felvilágosítást.

Kérdés: Mennyibe kerül Európá politikai térképe? (Polgári Olvasókör, Váradi.) - Felelet: Európa politikai térképek ára 26 P. nagysága 120x157 cm. Európa új plasztikai hegy-vízrajzi fali-térképe ugyanilyen nagyságban 26. P.

Öv. Bilánsky Pálné, Mohácszeget. Kérdése érthetetlen, választ rá nem tudunk adni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:

T. P. E. Sikerébre gratulálunk. Középre való verse nincs. Legutóbb a folyóé 2-ik számban közöltük egy versét. - K. M. J., Kiskőrös. Verseiből közlünk. Utójához szívből sikert kívánunk. - Öv. S. Sz. B-né, Nagyföldvár. Versét a közlők sorába írtuk. - N. Gy., Nagylaj. Küldjön be még néhány verset. Egyből nem tudunk képességei feléi ítélet mondani. - Ifj. K. J., Budapest. Tülságosan igénytelen verse nem közölhető. - Sz. F., Izsák. Közlünk belőlk. - K. S. Drávacsely. Sajnálattalunka, nem közölhetjük. - T. I., Csepel. Örülnk, hogy egőségét visszatnyerte. Teljes javulást kívánunk és sokszor üdvözöljük. - Ifj. Gy. S., Drávacseli. Még rége verseiből is van készletben. - P. J., Cséribétek. Sajnáljuk, a szóban-forgó könyvet ingyen nem tudjuk megküldeni. - P. O., Okány. A méhézeti felügyelő állásokra vonatkozó pályázati felhívás a közeljövőben fog megjelenni a „Budapesti Közlöny”-ben. Az állások befutása tehát még messze van. Tessék figyelemmel kísérni lapunkat. - Makra János, Hemmerleben. A jelzett összeg ezigel nem érkezett meg az Országos Központi Hitelbiztoskezethez. A pénz tehát Németországban reklamálja meg. A pénzátutalásra és egybeketre vonatkozó a tárgyalások folyamatban vannak, azok befejezése után a Vasárnap hasábján értesített kappak. - Nagyredékpek: Balogh Sándor, az eddészeletti a címét nem tudjuk megadni, így a szerkesztőséghez én sem tudtam a címét továbbítani, hogy a lapot részére is meg tudjuk indítani. Kérem legyen szives címét a szerkesztőséghez beikeldeni. Cím: Vasárnap szerkesztősége, Budapest, V., Báthory-u. 24. - Rádkóczy Imre, az Ön lapja, megbeszélésünk szerint, felesége szüleihez jár. A bázelyügyi végleg befejezett nyert. Jelenleg már az Önök nevén áll. - Valamennyiüknek kívánok jó szerencsét, hogy ősszel boldogan térhessenek vissza edes szülőháznkába és az elhagyott, hóhérdre meszelt, muskátlis virágosablakú kiczi házukba. Üdvözölöm mindnyájukat Fodor János. - Cserynik Ferenc, Wriezen; Szabó András, Balázs Szilárd és Korsós Imre, Nehem, Németország: A szalonka-küldés dolgában a munkálatai folyamatban vannak és valószínű, hogy hamarosan, ép úgy, mint tavaly, valamennyien hozzájuthatnak a hazai szalonkához.

VÁSÁR és PIAC

GABONATÖZSÉ

Készárúpiac. Buzsá tiszavideki 77 kg-os 22.40-22.80, 78 kg-os 22.70-23.10, 79 kg-os 22.95-23.30, 80 kg-os 23.10-23.40, felsőtiszavideki 77 kg-os 22.40-22.75, 78 kg-os 22.70-23.05, 79 kg-os 22.95-23.25, 80 kg-os 23.10-23.35, dunatiszavideki 77 kg-os 22.40-22.70, 78 kg-os 22.70-23.05, 79 kg-os 22.95-23.25, 80 kg-os 23.10-23.35, rozs pestvidéki 18.80-19.00, egyéb 18.90-19.10, sórdpra kiváló 17.75-18.25, 11a 17.25-17.75, takarmányárpa 16.80-16.75, 11a 16-16.50, zab 16.20-16.40, 11a 16.10-16.20, tenengeri

14.90-15.00, finom busakörpa 15-15.20, 8-as buzázzal 16.80-17.50 pengő 100 kg-ként. Határidőpiac. Rozs májusra 18.78-18.75, júniusra 18.80-18.81, tenengeri májusra 14.78-14.79, júliusra 14.62-14.63, augusztusra 14.71-14.78 pengő 100 kg-ként.

Magpiac. (A Mauthner Ödön magtermelés és magkereskedelmi rt. heti jelentése.) Az idénynek megfelelően a magpiacban nagyfokú üzletlenség mutatkozott az elmúlt hét folyamán. A más években eszódott már szokásos előre-kötések ezidén hlányoznak, amit részben a Magiroda megalakulásának elhúzódsa okoz. - A Budapesti Áru- és Értéktözsde hivatalos jegyzései ngyesárúért, 100 kg-ként, ab Budapest: Köles fehér 15-17, vörös 13-13.75, egyéb 11.50-12, all feladólomlás: tökmag nagyszemű 20-21, szissmú 24.75-25.25, dohos 22.50-23, mák 140-145, borsó, Viktória 17-18, express 17-18, fehér szokványban, dunai 22.75-23.25, dunaiúrti 21.75-22.25, felsőmagyarországi 21-21.50, 16-heremg nyers, arankás 110-120, csillag-félti fehér, lapos 13-14 pengő.

Takarmányvásár. Árak métermázsánként pengőben: Rétszéna, Ia 9.50-12.20, 11a 7-9.25, 11a 4.50-6.80, lucernaszéna 11-13.50, alomszalma rozsa 4-4.80, buza 3.20, zsuppszalma 6.20 P.

Abraaktakarmány. Árpakörpa 14.80, borsóhéj 19, borsókonyoly 16, buzaörpa 14.25-14.50, buzaaktakarmányliszt 16.25-16.70, kókuszdiopogácsa 15, lepmagpogácsa 17, napraforgópogácsa 15.50-15.75, melisz 10, szárított repaszelet 15.50, repcepogácsa 13.50-14, rozskörpa 13.75-14 pengő métermázsánként.

Vágómarha. Bika magyar, Ia 58, 4a 48, 4a bika tarka, Ia 62-66, 11a 50-60, 11a 42-46, ökor magyar, 11a 47-69, 11a 40-45, ökor tarka, Ia 70, kivételes 80, 11a 50-68, 11a 40-48, tehén magyar, Ia 70, 11a 52-60, tehén tarka, Ia 67-70, kivételes 78-82, 11a 47-65, 11a 38-46, bivaly magyar 33, növendék 54-66, kicsontozni való 22-26 fillér kg-ként.

Tenyészmárhák és jármosókrök. Ia belföldi jármosókrök (tarka) és beállítani való tinó 60-74, Ia belföldi jármosókrök (fehér) 60-74, 1/2 éves üsző 60-74, 1/2 éves tinó 60-70, fiatal, friss fejés-tehén 70-80 fillér kg-ként.

Borjú, Ia 85-90, kivételés 96, 11a 70-84, 11a 36-74 fillér kg-ként.

Juh. Külföldnek megfelelő prima fiatal ür, darabonként 50 kg szulyban 44-50, prima fiatal bárdny, páronként legalább 80 kg szulyban 46-52 fillér kg-ként, etetés-itatás után gazdaságban mázsálva, 3 kg sulylevonással.

Ló. Könnyebb kocsió (hintós és jukke, stb.) 460-825, igás kocsió (nehéz nyugati fajta) 300-400, igás kocsió (könnyű nyugati fajta) 260-450, számar 35-150, alárendelt ló 50-245, vágó ló 35-250 P.

Sertés. Utadatmi zsírtesztet páronként 340 kg-on felül 104-105 1/2, szedertsertés Ia 101-103, 11a 96-100, 11a 86-95, angol kócskertes 102-104, félsertésű Ia 130-140, 11a 120-130 fillér kg-ként.

Nyersbőr. Marhabőr, 40 kilónál nehezebb magyar 85-90, tarka 95-100 fillér. A 40 kilónál könnyebb marhabőr 10 fillérel olcsóbb. Tarka bikabőr 45 kg-ig marhabőrből, 55 kg-ig 70-75, borjubőr, hosszalábbal 120-130, rövid-lábbas borjubőr 130-145, mertió jubhőr zöldsulyban 60-70 fillér kg-ként. Mészroszlóbbőr drb-kint 14-15 P. Kisebb lóbőrét 10-20 százalékkal kevesebbet fizetnek.

Gyapju. Az 1938. évi gyapjuforgalmat szabályozó földművelésügyi miniszteri rendelet alapján a Gyapjubecslő Bizottság a kilfdöldi jegyzékek alapján megállapította a magyar gyapjura vonatkozó átvételi árakat az ezektől a Futura Rt. utján kiadta az első gyapjuárulapot, amely az egyes minőségekre vonatkozó következő átvételi árakat tartalmazza: legfinomabb posztógyapju 1.45-1.80, finom posztógyapju 1.32-1.50, finom szövetgyapju 1.30-1.74, középfinom szövetgyapju 1.23-1.62, durva szövetgyapju 1.12-1.47, finom fésülhető szövetgyapju 1.43-1.80, középfinom fésülhető szövetgyapju 1.36-1.79, durva fésülhető szövetgyapju 1.28-1.60, finom fésűgyapju 1.53-2.2, középfinom fésűgyapju 1.48-1.95, durva fésűgyapju 1.44-1.80, kesztesztet fésűgyapju 1.32-1.75, cigájgyapju 1.23-1.61, rackagyapju, fehér 0.91-1.18, rackagyapju, szines 0.74-0.94 P. Ezek az átvételi árak újabb gyapjuárulap kibocsátásáig maradnak érvényben.

Baromfi és tojás. Elődaromfi: Tyúk 250-420, csirke, rántani való 130-250, sítimivaló 200-350, káppan 500-600 fillér darabonként. - Leölt baromfi: Tyúk 140-220, csirke, rántani való 300-400, sítimivaló 230-400, káppan hizott 170-240, ruca hizott 160-200, lud hizott 150-200, pulyka hizott 130-200, libamáj, nagy 500-800, kicsi 300-600 fillér kg-ként. Teatolás 10 darabig 7-8.5, fészolós 6.5-7, apró 6.5-7 fillér darabonként.

Halpiac. Harcsa, nagyság szerint 260-500, csuka 140-300, ponty 120-200, kárász 100-140, compó 120-140 fillér kg-ként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édes nemes 480-520, félédes 380-480, rózsas 320-380, mák, kék 160-200, pergetett mész 140-180, köménymag 200-300, házi-szappan szín 96-120, közönséges 56-96 fillér kg-ként.

Zöldesg. Sárgarépa 36-60, petrezselyem 70-140, kevert zöldesg 68-90, zeller 60-100, kalarabé új, 14-36 db-ja, karfiol 120-160, vöröshagyma makói 52-60, közönséges 42-60, fokhagyma 20-36, cékla 30-50, savanyított káposzta 48-68, fészalata 2.5-12 db-ja, torna 80-160, burzonya, Güttaba 14-18, észtróza 14-16, nyári róza 14-18, Ella 8-14, kifli 26-32, tömör csiperkegomba 120-240, szegfűgomba 200-240, szárított 400-800, spárga, extra szelvé 140-200, közepszíri 60-160, vékony 30-70, sóska 12-14, paraj tisztított 12-24, feketetermek 14-24 fillér kg-ként. Hónaprosetek esomónként 4-30 fillér.

Gyümölcs. Alma (nemes) 100-200, aszaltalma 130-160, szilva 120-160, gyümölcsíz 120-300, dió keménybélű 80-140, dióbél 280-440, mogyoróhéj 290-320, héjazott mandula 480-600 fillér kg-ként.

A borpiacra a legutóbbi jelentés óta tovább szállított a helyzet. A magyarországi fagykrök egyes vidékeken, főként a korai szőlőfajtákban, 30-60 százaléka tehető. Fokoztak az általános szállírlást a külföldi fagykárjelentések, amelyek a benntek közvetlenül érdeklő országokban igen jelentékes voltak, így különösen Ausztriában, Svájcban és Franciaországban. Ma már a kistermelők egőségese borai 1.4-1.6 filléres Málligand-fokokintai ár alatt nem kaphatnak. A minőségi borvásárlások rendben folynak. Középmínőségű borok árait a fenti körülmények szintén megszárlították.

Idegen pénzek vételi és eladási ára május 10-én. Száz pengőből többé kerül száz darab: Angol font 1675-1895, dollár 336.85-340.85; kanadai dollár 332-337; holland forint 188.95-188.95 pengő. - Száz pengőből kevesebbe kerül száz darab: Cseh korona 9.30-11.30; lengyel zloty 60-61.40; szerb dinár 7.15-7.70; francia franc 9.20-9.70; román leu 2.50-2.80; bolgár leva 3-3.60; olasz lira 16.90-17.90; svájci frank 77.05-77.95 pengő. Ezekhez az árakhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

Arany- és ezüstpénzek ára

Ezüstpénzek: 1 drb. egykoronás 37 fillér; kórkonás 74 fillér; ötkoronás 1 pengő 95 fillér; régi egyforintos 1 P.; 14 karátos tömörarany grammonként 3 pengő 25 fillér. Szinarany kilogramja 5800 pengő. Szinezüst kilogramja 96 pengő.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, V. 15. Állat- és kirakóvásár: Abádszalók, Alberti, Szegvár, Új-Écske. - Hétfő, V. 16. Állat- és kirakóvásár: Celdömök, Némethy, Pais, Salgótarján, Szolnok, Tiszapalkonya, Vác, Vél. Ló, marha és kirakóvásár: Átdand, Csosztreg, Gálosfa, Harosberény, Keresztiget, Noszlop, Szőlőgyörök, Szécsény, Tótszerdahely. Sertés- és kirakóvásár: Ózd, Kirakóvásár: Tatabánya. - Kedd, V. 17. Állat- és kirakóvásár: Salgótarján, Vél. Sertés- és kirakóvásár: Bor-szónádás. Ló, marha és kirakóvásár: Regély, Ló, marha és sertésvásár: Szonathely, Vajsló. - Szerda, V. 18. Állat- és kirakóvásár: Jászberény, Okány, Zalaszentlászló. Ló, marha és kirakóvásár: Bajna, Kaposmérő, Mucsi, Somogyosb. Marha és kirakóvásár: Óri-szentpéter. Sertés- és kirakóvásár: Rudabánya. - Csütörtök, V. 19. Állat- és kirakóvásár: Szalkszentmárton, Tét, Tiszabök. Ló, marha és kirakóvásár: Bajna, Zalaszentiván. Marha, sertés- és kirakóvásár: Zánka. - Péntek, V. 20. Állat- és kirakóvásár: Csenger, Drávafook, Veszprém. Ló, marha és kirakóvásár: Kálmánca, Kishárapati, Somogyvár. - Szombat, V. 21. Nincs vásár.

RÁDIO Budapest I.

VASÁRNAP, V. 15.

9.30: Hírek. 10: Református istentisztelet. 11: Róm. kath. istentisztelet. 12.20: Pontos idő, időjárás és vizállás. 12.30: Operaházi zenekar. 13.05: „Egészségügyi Kalendárium”. 14: Hanglemek. 15: „Takarmányok sanyavítás”. Csiki László m. kir. gazdasági akadémiai tanár előadása. 15.45: „Énekli ifjuság”. 17: „Szent István kerekasztala”. 17.30: Cigányzene. 18.50: „Helyes magyarság”. 18.55: Ember Nándor zongorázik. 19.30: Magyar-angol labdarúgómérkőzés (lemez-felvétel). 20.20: „Lil”, Énekes szimf. Zenéjét szerzte Hervé. 22.45: Szalonzene. HÉTFŐ, V. 16.

12.05: Énekegyüttes. 13: Szalonzene. 16.15: Diákféltóra. 17: „A Szegedi Ipari Vászár”. 17.10: Hanglemek. 17.35: „Helyes magyarság”. 18: „Országsszervezés háboru eszébre”. 18.30: Magyar nóták. 19.30: Előadás. 20.10: Filharmoniai Társaság hangversenye. 22.20: Időjárás. Majd: Szalonzótás. 23.10: Jazz.

KEDD, V. 17. 12.05: Balahajka-zenekar. 13.30: Postászenekar. 16.10: „Asszonyok tanácsadója”. 17: Cigányzene. 17.45: Szimfany Zoltán előadása. 18.15: Munkásdalgyűjtelek dalárdája. 18.55: „Helyes magyarság”. 19: Ormuy Gyula dr. a rádió néprajzi lemez-felvételeiről beszél. 19.35: Szalonzene. 20: „Zenes”, énekes egyfelvonások”. Irta Szilárd János. 21.15: Beszárktzenekar. 22: Időjárás. 23.10: Táncclemek. SZERDA, V. 18.

12.05: Katonazene. 13.30: Cigányzene. 16.15: Diákféltóra. 17: Zongora. 17.30: „A szabadió felhasználása külföldön és nálunk”. 18: Táncclemek. 18.20: „Helyes magyarság”. 18.50: Előadás. 19.30: Operaházi előadás. „Rózsavilág”. Zenéjét szerzte Strauss Richárd. 22: Hírek, időjárás. 23.25: Jazz.

CSÜTÖRTÖK, V. 19. 12.05: Zongora. 13.30: Hanglemek. 16.15: „A háztartásról”. 17: „Angol tréfák”. 17.30: „Ismeretlen vagy elfelejtett régi magyar zeneművek”. 18.45: Kertészeti időjárás tanácsadó”. Horri János m. kir. kertészeti tanácsotzi r. tanár előadása. 19: „Nótás ünnepek”. 19.55: „Helyes magyarság”. 20: „A Jézus faragó ember”. Havasi szimlétek három felvonásban. Irta Nyírő József. 21.30: Hírek, időjárás. 21.55: Szalonzene. 23.10: Katonazene.

PÉNTEK, V. 20.

12.05: Cigányzene. 13.30: Szalonzene. 16.15: Diákféltóra. 17: „Az ifjusági munkatörök”. 17.25: Zongora. 17.55: „Helyes magyarság”. 18.10: Cigányzene. 18.45: Közvetítés a m. kir. Postarádió-tanácsadó íródjából. 19.30: Operaházi előadás. „Don Juan”. Zenéjét szerzte Mozart. 23.10: Időjárás. Majd: Jazz.

SZOMBAT, V. 21.

12.05: Ének- és gógdíj zongorakísérettel. 13.30: Hanglemek. 16.15: Mészé. 17: „Mit üzen a rádió?”. 17.30: Szalonzene. 18: „A hírszóló dóm tenéján”. 18.30: „Bihari János-est”. 19.25: „Helyes magyarság”. 19.30: „Magyar táj magyar szemmel”. 20: Hangverseny. 21.55: Jazz. 23.10: Cigányzene.

Budapest II.

Vasárnap, V. 15. 11.15: Cigányzene. 15: Beszárktzenekar. 17: Kongresszusi népelemek. 18: Előadás. 18.25: Felolvas. 19.30: Hegedű zongorakísérettel. 20.45: Hanglemek. - Hétfő, V. 16. 18.30: Német nyelvecke. 19: Előadás. 19.30: Hanglemek. 20.35: Rendőrzzenekar. 21.55: Időjárás. - Kedd, V. 17. 18.30: Francia nyelvecke. 19: Ének. 19.55: Mezőgazdasági féltóra. 20.05: Szalonzene. 20.50: Hanglemek. 21.50: Időjárás. - Szerda, V. 18. 18.15: Olasz nyelvecke. 18.45: Táncclemek. 19.30: Előadás. 20.25: Szalonzene. 21.55: Időjárás. - Csütörtök, V. 19. 18.45: Cigányzene. 19: Angol nyelvecke. 19.30: Felolvasás. 20.35: Hanglemek. - Péntek, V. 20. 18.10: Gyorselőadás. 18.50: Cigányzene. 19.30: Előadás. 20.30: Szimfonikusok. 21.35: Hanglemek. 22.05: Időjárás. - Szombat, V. 21. 17: Szalonzene. 17.50: Előadás. 19.30: Mezőgazdasági féltóra. 20.25: Hanglemek. 21.30: Előadás.

KIADÓTULAJDONOS: „FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMŰVÉS SZÖVETSÉG FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.